

## Nota informativa sobre la Llei 13/2025, de 29 de desembre, dels drets de les persones LGBTI i l'erradicació de l'LGBTI-fòbia

---

El dia 31 de desembre de 2025 es va publicar al DOGC la **Llei 13/2025**, de 29 de desembre, amb la qual es pretén actualitzar el marc normatiu català per garantir els drets de les persones LGBTI i erradicar l'LGBTI-fòbia, substituint i ampliant l'anterior Llei 11/2014. El seu objectiu principal és garantir que la diversitat sexual i de gènere es pugui viure en plena llibertat, assegurant que els poders públics actuïn amb **diligència deguda** per prevenir, investigar, sancionar i reparar qualsevol discriminació.

A continuació se'n detallen els aspectes clau:

### 1. Objecte i conceptes fonamentals

La llei se centra a garantir el dret a la **igualtat de tracte** i la **lliure autodeterminació de la identitat i expressió de gènere**. Un dels pilars és el reconeixement de l'LGBTI-fòbia com un fenomen estructural derivat del sistema "cisheteropatriarcal", que no només inclou actes individuals, sinó també desigualtats organitzades que atempten contra la dignitat humana.

S'introdueixen conceptes com:

- **Interseccionalitat:** El reconeixement que les discriminacions s'agreugen quan coincideixen diversos factors (com el racisme, la classe social o la discapacitat).
- **Sexili:** La necessitat d'abandonar el municipi d'origen (sovint rural) per viure lliurement l'orientació o identitat.
- **No patologització:** El dret de les persones trans a ser reconegudes sense necessitat d'informes mèdics o psicològics.

### 2. Drets i tractament administratiu

La norma estableix mecanismes concrets per facilitar la vida quotidiana de les persones trans i intersexuals:

- **Comunicació d'identitat de gènere:** Permet disposar de documentació administrativa adequada a la identitat sentida mentre no se formalitzi la rectificació en el registre civil estatal.
- **Formularis inclusius:** Les administracions han d'incloure l'opció "**no-binari**" i tractar les persones pel seu nom sentit, fins i tot si no coincideix amb el DNI.
- **Espais segurs:** Obligació de disposar de lavabos sense gènere marcat en equipaments públics.

### 3. Polítiques sectorials

La llei és transversal i afecta múltiples àmbits:

- **Educació:** Impulsa la **coeducació** i l'educació afectivosexual en totes les etapes, amb la creació d'una figura de referència en coeducació a cada centre.
- **Salut:** Garanteix una atenció integral i no segregada, prohibint expressament les **teràpies de conversió**. També assegura l'accés a tècniques de reproducció assistida i la preservació de la fertilitat per a persones trans.
- **Treball:** Les empreses de més de 50 persones han d'aplicar mesures planificades per a la igualtat real del col·lectiu. A més, les entitats que discriminin no podran rebre subvencions ni contractar amb l'administració.
- **Memòria Democràtica:** Deure de recuperar la història dels moviments LGBTI, especialment la invisibilitzada genealogia de les lesbianes i les persones trans.

### 4. Garanties, infraccions i sancions

Per assegurar-ne el compliment, la llei estableix un robust règim sancionador i de protecció:

- **Inversió de la càrrega de la prova:** En casos de discriminació, si la víctima aporta indicis fonamentats, és la part acusada qui ha de provar que no ha discriminat.
- **Sancions:** Les multes oscil·len entre els **300 € (lleus)** i els **500.000 € (molt greus)**, segons la gravetat dels fets. Les infraccions molt greus inclouen l'assetjament, la pràctica de teràpies de conversió o la denegació d'accés a l'habitatge.
- **Reparació:** Les víctimes tenen dret a una reparació integral que pot incloure indemnitzacions econòmiques o mesures simbòliques de reconeixement públic.

## 5. Governança

Es consolida la **Xarxa de Serveis d'Atenció Integral (SAI)** per tot el territori català per informar i acompanyar les persones LGBTI, i es manté el **Consell Nacional LGBTI** com a principal òrgan de participació i consulta.

### Afectacions per al món local

La Llei 13/2025 estableix un marc d'obligacions ampli per als ens locals de Catalunya, ja que la norma és aplicable en tots els àmbits sobre els quals aquestes administracions tenen competències. Els ens locals tenen el deure de **garantir el compliment de la llei** i promoure les condicions per fer-la efectiva en el seu territori.

Les principals afectacions i responsabilitats per als ens locals es detallen a continuació:

#### 1. Funcions i polítiques locals

Els ens locals han d'adoptar mesures específiques per garantir els drets del col·lectiu. Entre aquestes destaquen:

- **Disseny i execució de plans LGBTI:** Han d'elaborar, aprovar i avaluar plans d'actuació sectorials en el seu àmbit territorial.
- **Transversalitat:** Cal crear mecanismes per integrar la **perspectiva LGBTI en totes les actuacions polítiques** locals.
- **Detecció i diagnosi:** Han d'estudiar les necessitats de les persones LGBTI i les mancances dels serveis públics territorials amb la col·laboració de les entitats.
- **Sensibilització:** Tenen l'obligació d'impulsar campanyes de prevenció de l'LGBTI-fòbia i sensibilitzar la població en termes de drets humans.
- **Participació:** Han de fomentar la presència de persones LGBTI en els espais de presa de decisions i donar suport als col·lectius locals de defensa de drets.

#### 2. Atenció integral i territorialitat (Xarxa SAI)

La llei vincula estretament els ens locals al desplegament de la **Xarxa de Serveis d'Atenció Integral (SAI)**:

- **Municipis de més de 20.000 habitants i consells comarcals:** Han de disposar de serveis SAI, que actuen com a referents per informar, acompanyar i sensibilitzar.
- **Municipis de menys de 20.000 habitants:** En coordinació amb els consells comarcals, s'han d'establir **punts d'informació LGBTI**.

- **Equitat territorial:** Es posa un èmfasi especial en l'adequació de les mesures a les necessitats dels **petits municipis i del món rural** per evitar fenòmens com el sexili.

### 3. Gestió administrativa i personal

Les administracions locals han d'adaptar el seu funcionament intern en diversos punts:

- **Formació obligatòria:** Han de garantir que tot el seu personal (funcionari i laboral) rebi formació en igualtat de tracte i drets LGBTI. El Govern facilitarà capacitat específica tant per al personal tècnic com per als **membres electes** dels ens locals.
- **Documentació i dades:** Han d'actualitzar arxius i bases de dades per respectar la identitat de gènere de les persones trans i intersexuals. També han d'incorporar l'opció "**no-binari**" en els seus formularis.
- **Contractació i ajuts:** Els ens locals, com a poders adjudicadors, han d'incloure **clàusules socials i criteris d'adjudicació** per promoure la igualtat LGBTI en els seus contractes i subvencions.
- **Espais públics:** Els equipaments locals han de ser inclusius i disposar de **lavabos sense gènere marcat**. També es permet l'ús de la bandera LGBTI o altres símbols en edificis públics.

### 4. Protecció i acció jurídica

Els ens locals tenen un paper actiu en la defensa legal del col·lectiu:

- **Acusació popular:** Poden exercir l'acusació popular en procediments penals per delictes d'odi o discriminació LGBTI-fòbica.
- **Acció social:** Els serveis socials locals han d'incorporar la perspectiva LGBTI en l'atenció directa, especialment pel que fa a la gent gran en residències o joves en situació de vulnerabilitat.

### 5. Finançament

Per poder dur a terme aquestes funcions, la llei estableix que el Govern de la Generalitat ha de **complementar la suficiència financera** dels ens locals mitjançant contractes programa o acords marc pluriennals. Tanmateix, els ens locals també han de consignar dotacions en els seus propis pressupostos per a aquestes finalitats.

**Enllaços:**

**Enllaç a la Norma:** <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/9574/2127837.pdf>